

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Kateřina Mašková
Vybrané místní poplatky v Jihlavě a Třebíči

Bakalářská práce

Olomouc 2017

„Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Vybrané místní poplatky v Jihlavě a Třebíči“ vypracovala samostatně a citovala jsem všechny uvedené zdroje.“

V Olomouci dne 10. března 2017

Touto cestou bych ráda poděkovala JUDr. Kristýně Řezníčkové, Ph. D., vedoucí mé bakalářské práce, za profesionální vedení, cenné připomínky a ochotný přístup, který mi věnovala při psaní této práce a PhDr. Ireně Vidlákové, vedoucí odboru daní a poplatků města Třebíč, za její vstřícný přístup při poskytování informací.

Obsah

Seznam použitých zkratek.....	5
1. Úvod.....	6
2. Základní pojmy a prameny práva	8
2. 1. Základní pojmy.....	8
2. 1. 1. Daně.....	8
2. 1. 2. Poplatky.....	9
2. 1. 3. Územní samosprávný celek	13
2. 1. 4. Veřejný rozpočet.....	13
2. 2. Prameny poplatkového práva.....	14
3. Poplatek ze psů	17
3.1. Historie a novelizace poplatku	17
3.1.1. Historie poplatku.....	17
3.1.2. Novelizace poplatku.....	18
3.2. Zhodnocení právní úpravy de lege lata, de lege ferenda	20
4. Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů	24
4.1. Historie a novelizace poplatku	24
4.1.1. Historie poplatku.....	24
4.1.2. Novelizace poplatku.....	25
4.2. Zhodnocení právní úpravy de lege lata, de lege ferenda	26
5. Porovnání těchto poplatků v Jihlavě a Třebíči	29
5.1. Vybrané poplatky v Jihlavě.....	29
5.2. Vybrané poplatky v Třebíči	31
5.3. Porovnání	33
6. Závěr	36
7. Zdroje	38
7.1. Monografie	38
7.2. Právní předpisy.....	38
7.3. Internetové zdroje.....	40
8. Shrnutí	41
8.1. Abstract.....	41
9. Seznam klíčových slov.....	42
9.1. Keywords	42
10. Přílohy	43

Seznam použitých zkratek

OZV	obecně závazná vyhláška
FO	fyzická osoba
PO	právnícká osoba
poplatek za komunální odpad	poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

1. Úvod

Důvod výběru tématu „Vybrané místní poplatky v Jihlavě a Třebíči“ je zcela jednoduchý, neboť místní poplatky se dotýkají běžného občana v každodenním životě. A proč zrovna Jihlava a Třebíč? Odpověď je zcela jasná, neboť bydlím v malém městě Brtnice nacházející se v kraji Vysočina, a to přesně mezi městy Jihlavou a Třebíčí. K těmto městům mám tudíž velice blízký vztah. Místní poplatky jsou taxativně stanoveny v zákoně č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Celkem jich tento zákon definuje 8, nicméně pro účel mé práce jsem si vybrala pouze 2 místní poplatky, a to poplatek ze psů a poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (dále jen „poplatek za komunální odpad“). Moje rozhodnutí podpořil fakt, že tyto poplatky jsou v obcích České republiky využívány snad nejčastěji.

Na začátku práce vymezím základní pojmy týkající se daného tématu. Těmito pojmy jsou daň, poplatky, územní samosprávný celek a veřejný rozpočet. Dále rozeberu prameny poplatkové práva, a to od předpisů nejvyšší právní síly, tedy Ústavy ČR či Listiny základních práv a svobod, po běžné zákony, mezi které spadá zákon o místních poplatcích, zákon o obcích, či zákon o krajích. Mezi prameny zařadím i obecně závazné vyhlášky (dále jen „OZV“), i když má tento předpis omezenou místní působnost, tak z něho vyplývají pro občany práva a povinnosti. V dalších dvou kapitolách postupně rozeberu prostřednictvím metody analýzy vybrané místní poplatky, a to přesně z historického úhlu pohledu, z hlediska novelizací za celé období jejich existence. Díky metodě dedukce dojdou k úsudku, jak moc se zákonodárce daným poplatkem zabýval či reagoval na negativa z praxe. Nakonec zhodnotím právní úpravu *de lege lata*, *de lege ferenda*. V poslední kapitole mé práce porovnáme dané poplatky v obou městech a opět budu analyzovat jednotlivé poplatky za celé období jejich účinnosti ve městech, tedy reakce obce na novelizace zákona, zda obec využívá i nějaké další vlastní osvobození od poplatku nebo se jen spoléhá na zákon, či využívá maximální možné výše poplatku. Na základě těchto poznatků prostřednictvím metody dedukce dojdou k úsudku, jaké jsou příjmy z těchto poplatků do obecního rozpočtu a zda se ve sledovaných letech zvyšují či nikoliv.

Cílem mé práce je zjistit a porovnat dokonalost právních úprav místních poplatků v Jihlavě a Třebíči, v neposlední řadě i samostatnost obcí při sestavování OZV. Velkou část práce také věnuji analýze neplatných OZV s cílem zjistit, jak reagují obce na zákonné novely.

Moje bakalářská práce je napsána v souladu s právním stavem účinným ke dni 10. března 2017.

2. Základní pojmy a prameny práva

2. 1. Základní pojmy

2. 1. 1. Daně

Definice tohoto pojmu není zas tak jednoduchá, neboť se na něj můžeme dívat ze dvou úhlů pohledů, a to z pohledu ekonomického a právního. Při pohledu na pojem daň z hlediska ekonomického můžeme hovořit o povinnou zákonem stanovenou částku, která se odvádí téměř pravidelně a je založena na nenávratném principu¹. To znamená, že i když subjekt odvede určitou částku do veřejného rozpočtu, tak mu nevzniká právní nárok na určitou protihodnotu. Určitou definici provádí pro účel tohoto zákona i daňový řád v §2, odst. 3, který definuje daň jako:

- peněžité plnění, které zákon označuje jako daň, clo nebo poplatek,
- daňový odpočet, daňovou ztrátu nebo jiný způsob zdanění a příslušenství daně,
- peněžité plnění v rámci dělené správy,
- peněžité plnění, pokud zákon stanoví, že se při jeho správě postupuje podle daňového řádu.²

Na druhou stranu z hlediska právního lze daně definovat jako určité platební povinnosti, které jsou příjmy veřejného rozpočtu.³ Peněžité plnění od daňových subjektů vybírají za stát finanční orgány veřejné správy. Vztah mezi těmito stranami, to znamená státem a daňovým subjektem, není rovnoprávným. Stát tu vystupuje v nadřazeném postavení vůči občanům. Z toho lze dovodit, že poplatkové a daňové právo je součástí práva veřejného. Proto daň je možné definovat jako: „*povinnou, zákonem stanovenou platbu vybíranou státem, obcemi nebo jinými veřejnoprávními subjekty na úhradu veřejných potřeb, a to v předem určené výši a s předem určeným termínem splatnosti.*“⁴

Daně můžeme klasifikovat podle různých kritérií, a to podle dopadu, objektu, způsobu placení, způsobu výpočtu či respektování osobní situace poplatníka.⁵ Základní klasifikací daní je podle mě dělení na daně přímé a nepřímé. Přímé daně můžeme definovat tak, že většinou přihlíží k majetkové situaci poplatníka, jsou adresné, vyměřují se poplatníkovi podle jeho

---

¹ PAŘÍZKOVÁ, Ivana a kol. *Místní poplatky v teorii a praxi*. Brno: Vydavatelství Masarykovy univerzity, 2013. str. 14

² zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

³ PAŘÍZKOVÁ, Ivana a kol. *Místní poplatky v teorii a praxi*. Brno: Vydavatelství Masarykovy univerzity, 2013. str. 14

⁴ PAŘÍZKOVÁ, Ivana a kol. *Místní poplatky v teorii a praxi*. Brno: Vydavatelství Masarykovy univerzity, 2013. str. 15

⁵ SCHILLEROVÁ, Alena. *Daňový řád. Komentář. I. díl*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011. s. 12-13 (§2 Daňového řádu)

majetkové či důchodové situace.⁶ Naproti tomu nepřímé daně se vyznačují tím, že jsou neadresné, nezohledňují vůbec osobní situaci poplatníka a hlavně se platí v cenách zboží a i tímto způsobem jsou vybírány.⁷ Jako příklad přímé daně mohu uvést daň z příjmů fyzických osob (dále jen „FO“) a jako příklad nepřímé daně daň z přidané hodnoty. Dalším kritériem dělení daní může být podle objektu, jež dělíme na důchodové, majetkové, spotřební, transferové, subjektové, reálné, obrátové kaskádovité a obrátové z přidané hodnoty. Veškeré daně tvoří daňovou soustavu, která obsahuje podle platné právní úpravy daň z příjmů FO, daň z příjmů právnických osob (dále jen „PO“), daň z přidané hodnoty, silniční daň, daň z nemovitých věcí, daň z nabytí nemovitých věcí, daň z minerálních olejů, daň z piva, daň z lihu, daň z vína a meziproductů, daň z tabákových výrobků, daň ze surového tabáku, daň z pevných paliv, daň z elektřiny, daň ze zemního plynu a některých dalších plynů a jako poslední je daň z hazardních her, jejíž zavedení je účinné od 1. ledna 2017 na základě zákona č. 187/2016 Sb.⁸

2. 1. 2. Poplatky

Naproti tomu, poplatek lze definovat jako též povinnou, zákonem stanovenou platbu plynoucí též do veřejného rozpočtu. Jenže na rozdíl od daně má poplatník nárok na ekvivalentní protiplnění, načež poplatky mají nahodilý charakter.⁹ Ekvivalentní plnění se může projevit například jako poskytnutí služby či vydání povolení¹⁰, to znamená, že poplatek je vybírán ad hoc. Například když potřebuji stejnopis rodného nebo oddacího listu, tak zaplatím podle účinného sazebníku části I, položky 3, b) 100 Kč jako správní poplatek, aby pro mne správní orgán provedl tento úkon.¹¹ V České republice rozlišujeme čtyři skupiny poplatků, a to místní poplatky, soudní poplatky, správní poplatky a zvláštní dávky poplatkového charakteru.

Jako první zmíním místní poplatky, které jsou, jako i ostatní poplatky, zakotveny v zákonech nejvyšší právní síly. Přesněji v čl. 11, odst. 5, kdy lze poplatky ukládat jen na základě zákona.¹² Tímto zákonem je především zákon o místních poplatcích.¹³

⁶ SCHILLEROVÁ, Alena. *Daňový řád. Komentář. 1. díl*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011. s. 12 (§2 Daňového řádu)

⁷ PAŘÍZKOVÁ, Ivana a kol. *Místní poplatky v teorii a praxi*. Brno: Vydavatelství Masarykovy univerzity, 2013. str. 18

⁸ Finanční správa. *Daně* [online]. financnisprava.cz, [cit. 5. ledna 2017]. Dostupné na <<http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/dane>>

⁹ PAŘÍZKOVÁ, Ivana a kol. *Místní poplatky v teorii a praxi*. Brno: Vydavatelství Masarykovy univerzity, 2013. str. 15

¹⁰ PELC, Vladimír. *Místní poplatky*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. str. XVI

¹¹ příloha k zákonu č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹² zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů

Na základně § 14, odst. 1 obce mají možnost v rámci samostatné působnosti zavést na svém území místní poplatky.¹⁴ Právo na samosprávu územních samosprávných celků je zaručeno již v čl. 8 Ústavy.¹⁵ Dále § 14, odst. 2 stanoví, že místní poplatky obec zavede OZV¹⁶, kterou má pravomoc vydávat zastupitelstvo obce¹⁷ § 14, odst. 3 stanovuje, že řízení o poplatcích vykonává obecní úřad.¹⁸ Podle §15 je zřejmé, že pokud činnost vykonává obecní úřad, tak to činí v rámci přenesené působnosti.¹⁹ Procesní část týkající se místních poplatků upravuje zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích. Pokud ale některé záležitosti tento zákon neupravuje, tak se použije podpůrně zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád.

Právní úprava v České republice umožňuje obcím vybírat osm místních poplatků, které jsou taxativně stanoveny v § 1 zákona č 565/1990 Sb., o místních poplatcích:

- *„poplatek ze psů,*
- *poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,*
- *poplatek za užívání veřejného prostranství,*
- *poplatek ze vstupného,*
- *poplatek z ubytovací kapacity,*
- *poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,*
- *poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,*
- *poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.“²⁰*

Výnos z vybírání místních poplatků připadá do rozpočtu obce, proto by nezavedení poplatků znamenalo pro obec nižší příjmy do obecního rozpočtu. Obec díky výnosům z poplatků může financovat veřejné služby. Bohužel výnosy z poplatkového inkasa nejsou nikterak vysoké. Ale i tak můžeme mluvit o funkci poplatků jako o fiskální, neboť má za úkol zvyšovat rozpočet obce. Dále můžeme hovořit o funkci regulační. Například poplatek ze psů má za účel regulovat počet psů v obci. Fiskální funkce se projevuje, když obec musí uklízet veřejné prostranství po psích exkrementech a úklid je financován z výnosu poplatků.

---

¹³ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁴ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁵ ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR, ve znění pozdějších předpisů

¹⁶ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁷ §84, odst. 2, písm. h) zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁸ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁹ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

²⁰ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Přeci jenom obec si stanovuje výši poplatkové sazby, osvobození a poplatek si sama vyměřuje, vybírá a spravuje. Jediným, čím je obec při stanovování výše poplatků omezena, je zákon o místních poplatcích, kde je stanovena maximální výše sazby poplatků a povinná osvobození.²¹ Jak jsem již zmínila, zákon vymezuje druhy místních poplatků. U každého z nich stanoví přesně, kdo je poplatník, plátce poplatku, dále i základ, sazbu, osvobození či slevy a splatnost poplatku.²² Jako poplatník může vystupovat buď občan dané obce, jiná FO nebo PO. Přesné určení, kdo poplatek platí, záleží na druhu místního poplatku. Poplatkovým subjektem nemusí být pouze poplatník, ale i plátce poplatku, jak je tomu například u poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt.²³

Objektem neboli předmětem poplatku je určitá skutečnost, na kterou zákon váže platební povinnost, například u poplatku ze psů je tímto objektem pes nebo více psů, v případě poplatku za užívání veřejného prostranství je předmětem vymezení užívání veřejného prostranství²⁴ či u poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt je rozhodná skutečnost pobyt FO, které přechodně pobývají v lázeňských nebo jiných turistických místech za účelem léčení, a to vše za úplatu.²⁵

Poplatkovým základem je určitá skutečnost, ze které se daný poplatek vyměřuje. Může být vyjádřen jak v peněžních jednotkách, jak je tomu tak u poplatku ze vstupného, kde je poplatkovým základem úhrnná částka vybraného vstupného, nebo může být vyjádřen specificky jinak, například počtem psů. Poplatek se tedy vyjadřuje jako určité spočitatelné jednotky.²⁶

Dalším prvkem je sazba poplatku. Zákon stanovuje ve většině případu pevnou, méně se vyskytuje v procentní sazbě. Zákon často stanoví maximální výši poplatku, obci tudíž umožňují uložit sazbu nižší, obec nemůže vybočit ze zákonem stanovených hranic.²⁷ Pevná sazba se například využívá u poplatku za užívání veřejného prostranství, kdy sazba může být stanovena až na 10 Kč za každý i započatý m² a za každý i započatý den.²⁸ Napříč tomu

---

²¹ PAŘÍZKOVÁ, Ivana a kol. *Místní poplatky v teorii a praxi*. Brno: Vydavatelství Masarykovy univerzity, 2013. str. 45

²² PAŘÍZKOVÁ, Ivana a kol. *Místní poplatky v teorii a praxi*. Brno: Vydavatelství Masarykovy univerzity, 2013. str. 46

²³ § 3, odst. 3 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

²⁴ PELC, Vladimír. *Místní poplatky*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. str. 3

²⁵ § 3, odst. 1 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

²⁶ PELC, Vladimír. *Místní poplatky*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. str. 3

²⁷ PAŘÍZKOVÁ, Ivana a kol. *Místní poplatky v teorii a praxi*. Brno: Vydavatelství Masarykovy univerzity, 2013. str. 47

²⁸ § 4, odst. 4 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

všemu u poplatku ze vstupného je možné uložit poplatek po dohodě s poplatníkem paušální částkou, tato možnost je stanovena v § 6, odst. 3.²⁹

Zákon používá též institut osvobození od poplatkové povinnosti či slevy na poplatku. Zastupitelstvo obce má na základě § 14, odst. 2 v pravomoci, aby v OZV osvobodilo od poplatkové povinnosti určitou skupinu osob.³⁰ Může tomu být tak u osob zdravotně postižených, osob mladších 18 let nebo důchodců.³¹

Dalšími prvky poplatkově-právního vztahu mohou být například splatnost poplatku, poplatkové sankce, poplatkové období či místní příslušnost, která se určuje u každého místního poplatku podle zákonných parametrů. Těmi jsou například místo trvalého pobytu nebo sídla držitele psa, místo přechodného ubytování či území obce, na kterém se daná akce koná.³² Podrobněji rozeberu vybrané místní poplatky dalších kapitolách mé práce.

Krátce se ještě zmíním o ostatních poplatcích, které se rozlišují u nás, a to správní, soudní a zvláštní dávky poplatkového charakteru. Smyslem správního poplatku je zpoplatnění určitých úkonů orgánů veřejné správy. To znamená, že žadatel přispívá danému orgánu na jeho činnost. Cílem správního poplatku je také eliminovat zbytečná podání od občanů. Na druhou stranu výše správního poplatku nesmí být natolik vysoká, aby nebyla pro žadatele přijatelná.³³ Samozřejmě tu existuje na základě § 8 i institut osvobození od placení poplatku.³⁴ Dále tu máme soudní poplatky. Význam soudních poplatků je zcela jasný, je to určitá platba, která má zajistit, aby žadatelé přispěli soudu na úhradu nezbytných výdajů spojených se soudním řízením.³⁵ Jak je tomu i u správního poplatku, musí být zde zachován i princip dostupnosti a je tu umožněno opět osvobození od poplatku, které je uvedeno v § 11.³⁶ Jako poslední zmíním zvláštní dávky poplatkového charakteru, které se vyskytují na různých úsecích, a to například v oblasti životního prostředí, pozemních komunikací či rozhlasového a televizního vysílání. Patří sem například rozhlasový poplatek, televizní poplatek³⁷ či časový poplatek podle § 21.³⁸

---

²⁹ zákon. č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

³⁰ zákon. č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

³¹ § 3, odst. 2, písm. a), b) zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

³² PELC, Vladimír. *Místní poplatky*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. str. 8

³³ MARKOVÁ, Hana. *Finanční právo*. 6. upravené vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. str. 248

³⁴ zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

³⁵ MARKOVÁ, Hana. *Finanční právo*. 6. upravené vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. str. 246

³⁶ zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

³⁷ § 2 zákona č. 348/2005 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

³⁸ zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

2. 1. 3. Územní samosprávný celek

Zmínka o územním samosprávném celku je již v předpise nejvyšší právní síly, a to přesně v článku 99, kde je stanoveno, že „Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky“.³⁹ Právní postavení krajů i obcí je upraveno zvláštními právními předpisy, a to přesně zákonem o obcích⁴⁰ a zákonem o krajích⁴¹. Speciální právní úpravu má i hlavní město Praha, a to zákon o hlavním městě Praze⁴². Dále se tu budu zmiňovat pouze o nižších územních samosprávných celcích.

Jak to vyplývá z § 2, obec má postavení veřejnoprávní korporace, to znamená, že může vystupovat v právních vztazích vlastním jménem a nést z těchto vztahů odpovědnost.⁴³ Obec tvoří tři základní prvky, a to majetek, území a občané. Tímto je i zavázána, aby pečovala o všestranný rozvoj území a o potřeby svých občanů. Obec vykonává na svém území státní správu a vedle toho i samosprávu, kdy právo na samosprávu je garantováno Ústavou ČR.⁴⁴ Při výkonu samosprávy vydává například OZV, vyhláší místní referendum, sestavuje a schvaluje obecní rozpočet či zavádí místní poplatky.⁴⁵ Podle § 3 lze obce dělit na město a městys a v následujícím § 4 je zmínka o statutárním městě, kterých se v České republice nachází 25. Ty se dále mohou členit na městské obvody nebo městské části.⁴⁶ Obce mohou samozřejmě na svém území ukládat i povinnosti podle § 10, a to ve formě OZV, například ve věcech k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku, k zajištění dodržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství nebo pro pořádání sportovních a kulturních podniků.⁴⁷ Obec je před občany reprezentována svými vlastními orgány, kterými jsou zastupitelstvo, rada, starosta, případně primátor u statutárních měst, a obecní úřad.

2. 1. 4. Veřejný rozpočet

Pojem veřejný rozpočet je definován v § 2, odst. 2, kde je tento institut definován takto: *Veřejným rozpočtem se pro účely tohoto zákona rozumí:*

³⁹ ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁰ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

⁴¹ zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů

⁴² zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů

⁴³ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

⁴⁴ PAŘÍZKOVÁ, Ivana a kol. *Místní poplatky v teorii a praxi*. Brno: Vydavatelství Masarykovy univerzity, 2013. str. 11

⁴⁵ PAŘÍZKOVÁ, Ivana a kol. *Místní poplatky v teorii a praxi*. Brno: Vydavatelství Masarykovy univerzity, 2013. str. 13

⁴⁶ zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

⁴⁷ zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

- *státní rozpočet, státní finanční aktiva nebo rezervní fond organizační složky státu,*
- *rozpočet územního samosprávného celku,*
- *rozpočet státního fondu nebo Národní fond,*
- *rozpočet Evropské unie, nebo*
- *rozpočet, o němž to stanoví zákon.⁴⁸*

Jak můžeme vidět, pro účely daňového řádu je termín veřejný rozpočet vymezen širěji než v jiných zákonech, např. v zákoně o rozpočtových pravidlech⁴⁹ nebo v zákoně o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů⁵⁰. Veřejným rozpočtem můžeme rozumět tzv. soustavu veřejných rozpočtů, které mají určité společné rysy, kterými jsou zejména společná právní úprava, vnitřní struktura, základní zásady či kontrola z hlediska rozpočtové kázně.⁵¹ Nás hlavně zajímá pro účely této práce rozpočet územního samosprávného celku. Pod tímto pojmem si můžeme představit rozpočty obcí a krajů.⁵² Právní rámec na tomto úseku tvoří hlavně zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů⁵³. Obsahem obecního rozpočtu jsou jeho příjmy a výdaje. Mezi rozpočtové příjmy můžeme na základě § 7 zařadit příjmy z vlastního majetku a majetkových práv, příjmy z výsledků vlastní činnosti, dotace z rozpočtu kraje, příjmy z místních poplatků či dotace ze státního rozpočtu či státních fondů.⁵⁴ Mezi výdaje rozpočtu obce patří dle § 9 závazky vyplývající pro obec z plnění zákonných povinností, výdaje spojené s výkonem státní správy nebo úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů.⁵⁵

2. 2. Prameny poplatkového práva

Mezi prameny práva v oblasti místních poplatků můžeme zařadit ústavní předpisy, potom běžné zákony a dále i obecně závazné vyhlášky obcí. Postupně tyto prameny dále rozeberu.

⁴⁸ zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁹ zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁰ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

⁵¹ SCHILLEROVÁ, Alena. *Daňový řád. Komentář. 1. díl.* Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011. s. 9 (§2 Daňového řádu)

⁵² SCHILLEROVÁ, Alena. *Daňový řád. Komentář. 1. díl.* Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011. s. 11 (§2 Daňového řádu)

⁵³ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁴ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁵ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

Jako první uvedu ústavní prameny, které jsou ty zásadní, protože z nich vychází další právní ustanovení. Mezi ústavní prameny můžeme zařadit Ústavu České republiky⁵⁶ a Listinu základních práv a svobod⁵⁷. V Ústavě je to přesně článek 101, odst. 3, ze kterého plyne, že „Územní samosprávné celky jsou veřejnoprávními korporacemi, které mohou mít vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu.“⁵⁸ Z toho ustanovení plyne, že obce mají ekonomickou samostatnost, která se projevuje tak, že když obec vybírá od poplatníků místní poplatky, tak to plyne do jejich obecního rozpočtu.⁵⁹ Naproti tomu ale obec si nemůže zavádět místní poplatky popřípadě daně, jak se jí zachce. Obce jsou omezeny článkem 11, odst. 5, kde je stanoveno, že „Daně a poplatky lze ukládat jen na základě a v mezích zákona.“⁶⁰ Pokud obec chce vybírat místní poplatky, tak je musí nejprve zavést v podobě obecně závazné vyhlášky. Tato pravomoc plyne zastupitelstvu z čl. 104, odst. 3 Ústavy⁶¹ a § 14 zákona o místních poplatcích.⁶²

Tento zákon můžeme označit jako stěžejní mezi dalšími běžnými zákony v oblasti místních poplatků. Jak jsem již zmínila, zastupitelstvo má pravomoc vydat OZV, díky které může v obci v rámci samostatné působnosti zavést místní poplatky, které jsou taxativně stanoveny v § 1.⁶³ Řízení o poplatcích vykonává obecní úřad v rámci své přenesené působnosti.⁶⁴ Obecní úřad má tedy na starost činit veškerá opatření ke správnému zajištění, splnění poplatkových povinností, vyhledat poplatníky, poplatky správně podle OZV vyměřit, vybrat a vymáhat.⁶⁵ Na základě podané žádosti poplatníka může i daný obecní úřad z důvodu odstranění tvrdosti právního předpisu snížit či prominout poplatek za komunální odpad.⁶⁶ Samotná procesní část ale není upravena pouze zákonem o místních poplatcích, tento zákon stanoví pouze podrobnosti týkající se správy místní poplatků. Proto má vedle zákona o místních poplatcích subsidiární použití daňový řád⁶⁷. Podle tohoto zákona se například posuzují lhůty pro plnění ohlašovací povinnosti.⁶⁸ Důležité jsou i zásady obsažené v § 5-9,

---

⁵⁶ ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁷ zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁸ ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁹ PAŘÍZKOVÁ, Ivana a kol. *Místní poplatky v teorii a praxi*. Brno: Vydavatelství Masarykovy univerzity, 2013. str. 22

⁶⁰ zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů

⁶¹ ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

⁶² zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

⁶³ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁴ § 13, odst. 3 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁵ PAŘÍZKOVÁ, Ivana a kol. *Místní poplatky v teorii a praxi*. Brno: Vydavatelství Masarykovy univerzity, 2013. str. 23

⁶⁶ § 16a zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁷ zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁸ PELC, Vladimír. *Místní poplatky*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. str. 144

podle kterých má probíhat celé řízení obecního úřadu v rámci přenesené působnosti. Těmito zásadami jsou například zásada mlčenlivosti, neveřejnosti či zásada zákonnosti.⁶⁹

Dalšími právními předpisy, které upravují poplatkové právo, jsou například zákon o obcích,⁷⁰ zákon o krajích,⁷¹ zákon o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů,⁷² zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů⁷³ či zákon o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí⁷⁴.

Jako pramen práva lze označit i OZV obce. Jak jsem již uvedla výše, místní poplatek zavádí zastupitelstvo obce v rámci své samostatné působnosti ve formě OZV. Daná OZV platí ale pouze pro území obce, která tu OZV vydala, nikoli pro vedlejší obec. Když to vezmu z pohledu personálního, tak vyhláška neplatí pouze na občany obce, ale i na ostatní obyvatele, kteří pobývají na daném území. Například u místního poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt platí FO, které se v daných lázeňských místech soustřeďují za účelem léčení nebo rekreace.⁷⁶ Z toho plyne, že obecně závazná vyhláška není typickým zákonným pramenem práva díky své omezené působnosti.

---

⁶⁹ zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

⁷⁰ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

⁷¹ zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů

⁷² zákon 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

⁷³ zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

⁷⁴ zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů

⁷⁵ PAŘÍZKOVÁ, Ivana a kol. *Místní poplatky v teorii a praxi*. Brno: Vydavatelství Masarykovy univerzity, 2013. str. 24

⁷⁶ § 3, odst. 1 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

3. Poplatek ze psů

3.1. Historie a novelizace poplatku

3.1.1. Historie poplatku

Poplatek ze psů patří mezi nejtradičnější a nejčastěji se vyskytující místní poplatky vůbec. Historie poplatku sahá až do starověku, kdy docházelo ke zdanění dobytka. Když se přesuneme do druhé poloviny 19. století, tak zpoplatnění psů se aplikovalo v podobě tzv. obecních dávek ze psů.⁷⁷ Ke změně došlo ve 20. století, kdy podle § 3, odst. 1 vyhlášky Ministerstva financí měl místní národní výbor pravomoc vybírat poplatek ze psů, pokud měla obec více než 2000 obyvatel.⁷⁸ Nicméně tato změna dlouho nevydržela a pravomoc zavést tento poplatek byla svěřena i ostatním obcím.⁷⁹ K této situaci mohu zmínit vyhlášku Ministerstva financí České socialistické republiky, a to přesně § 3, odst. 3 této vyhlášky, kdy je dána možnost národnímu výboru zavést poplatek v obci s méně než 6 000 obyvateli.⁸⁰ Jako zajímavost mohu zmínit výši poplatku, která činila za psa ročně 120 Kč.⁸¹ Nicméně tu existovala různá zvýšení či snížení poplatku.⁸² Dále je nutné zmínit, že hlavní rozdíl od současné právní úpravy je, že existovaly dvě skupiny místních poplatků, a to fakultativní a obligatorní. Mezi obligatorní místní poplatky patřil i místní poplatek ze psů, který měl národní výbor povinnost veřejnou vyhláškou zavést.⁸³ Od roku 1991 existuje v České republice právní regulace, která je účinná dodnes, a to přesně zákon o místních poplatcích⁸⁴.⁸⁵ Tento zákon řadíme k předpisům hmotněprávním. Když se zmíním o procesní právní úpravě, tak řízení bylo upraveno procesním právním předpisem, a to vyhláškou Ministerstva financí č. 16/1962 Sb., o řízení ve věcech daní a poplatků. Platil tu stejný princip jako v současné době ve vztahu daňového řádu a zákona o místních poplatcích, tudíž *lex specialis derogat generali*.⁸⁶ Poplatek ze psů se neuplatňuje pouze v České republice, ale můžeme se s ním

---

⁷⁷ RADVAN, Michal. *Místní daně*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. str. 48

⁷⁸ vyhláška č. 161/1960 Sb., vyhláška ministerstva financí, kterou se zrušují některé místní poplatky a upravují předpisy o místním poplatku ze psů

⁷⁹ RADVAN, Michal. *Místní daně*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. str. 49

⁸⁰ vyhláška č. 36/1972 Sb., vyhláška ministerstva financí České socialistické republiky o místním poplatku ze psů

⁸¹ § 3, odst. 1 vyhlášky č. 36/1972 Sb., vyhláška ministerstva financí České socialistické republiky o místním poplatku ze psů

⁸² § 3, odst. 1 a 2 vyhlášky č. 36/1972 Sb., vyhláška ministerstva financí České socialistické republiky o místním poplatku ze psů

⁸³ PAŘÍZKOVÁ, Ivana a kol. *Místní poplatky v teorii a praxi*. Brno: Vydavatelství Masarykovy univerzity, 2013. str. 25

⁸⁴ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

⁸⁵ RADVAN, Michal. *Místní daně*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. str. 49

⁸⁶ PAŘÍZKOVÁ, Ivana a kol. *Místní poplatky v teorii a praxi*. Brno: Vydavatelství Masarykovy univerzity, 2013. str. 26

setkat také na Slovensku, v Polsku, v Německu či Finsku. V Lotyšsku či Estonsku se zpoplatňují i další mazlíčci.⁸⁷

3.1.2. Novelizace poplatku

Nyní přejdu na novelizace zákona o místních poplatcích.⁸⁸ Když se zaměřím na subjekt poplatku, tak do účinnosti novely z roku 2003⁸⁹ byl jako poplatník určen vlastník psa. Jenže mnozí chovatelé se chtěli vyhnout placení poplatku, a tudíž tvrdili, že pes není v jejich vlastnictví, i když se o něj starali a měli ho v držení.⁹⁰ K obcházení zákona docházelo i jinými způsoby, např. že poplatek platila osoba, na kterou se vztahuje snížená sazba poplatku podle § 2, odst. 3⁹¹, to znamená například babička, která je poživatelka starobního důchodu. K obcházení zákona docházelo i tím způsobem, že platil a platí fakt, že výše poplatku je ve větších městech vyšší, než na některé vesnici. Takže majitelé přihlásili psa do evidence ve vesnici, kde je ten poplatek nižší, například tam, kde mají chatu. Tyto způsoby obcházení zákona se objevovaly velice často, tudíž zákonodárci hledali způsob, jak tento problém vyřešit. Tento problém byl nakonec vyřešen tím, že jako poplatníka označuje zákon držitele psa.⁹² Za držitele se podle nového občanského zákoníku⁹³ považuje i osoba, která má k psovi i jiné než vlastnické právo. Za důležitou považují také novelu týkající se společné poplatkové povinnosti. K této změně došlo v roce 2012⁹⁴ a pozdější úpravou také v roce 2015⁹⁵. Dříve pokud přihlašovala do evidence psů nezletilá osoba, tak úřední osoba ex offo zkoumala rozumovou a volní vyspělost nezletilé osoby a zda je schopna držby psa. Pokud úřední osoba naznala, že dítě tyto schopnosti nemá, tak určila z úřední povinnosti společného zástupce, která splňuje definici držitele psa. Novelu zákona tento postup zjednodušily a určily podle § 12⁹⁶, že pokud vznikne nedoplatek na poplatku nezletilému poplatníkovi, tak přechází poplatková povinnost na zákonného zástupce či opatrovníka osoby omezené ve svéprávnosti.⁹⁷

⁸⁷ RADVAN, Michal. *Místní daně*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. str. 49

⁸⁸ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

⁸⁹ zákon č. 229/2003 Sb., kterým se mění zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

⁹⁰ RADVAN, Michal. *Místní daně*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. str. 51 a 52

⁹¹ zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

⁹² RADVAN, Michal. *Místní daně*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. str. 52

⁹³ zákon č. 89/2012 Sb., Nový občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

⁹⁴ zákon č. 174/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

⁹⁵ zákon č. 266/2015 S., kterým se mění zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

⁹⁶ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

⁹⁷ RADVAN, Michal. *Místní daně*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. str. 55

Když se nyní zaměřím na předmět poplatku, tak podle § 2, odst. 2⁹⁸ se poplatek ze psů platí za psa staršího 3 měsíců. Když se podíváme do minulosti, tak věk se od roku 2003 snížil, dříve to bylo stáří 6-ti měsíců.⁹⁹ Tato změna proběhla novelou č. 229/2003 Sb.¹⁰⁰ Ke snížení hranice došlo z toho důvodu, že obvykle ve 3 měsících jsou štěňata odebírána od fen a putují k novým chovatelům.¹⁰¹

Slabším prvkem tohoto poplatku je určitě základ poplatku, neboť kvůli tomu dochází často k nesrovnalostem. Základem poplatku je počet psů, které má v držení poplatník. Bohužel tento fakt není stanoven nejlépe, protože pokud vlastní rodina psa, popřípadě více psů, tak všichni členové domácnosti jsou spoludržiteli psa. Tudíž správně podle práva by tak každý další pes měl podléhat zvýšené sazbě poplatku. Jenže tomu tak není. Ke každému dalšímu psovi se totiž přihlásí jako držitel jiná osoba z domácnosti.¹⁰²

Sazba poplatku za jednoho psa je zákonem v § 2, odst. 3 stanovena pevnou sazbou v maximální výši 1 500 Kč za rok.¹⁰³ V minulosti byla sazba nižší a hlavním rozdílem je to, že byla stanovena hranice min-max. V současné době zákon stanovuje pouze maximální sazbu. Například vyhláška č. 216/1988, která byla účinná od 1. ledna 1989 do 31. prosince 1990 stanovovala výši poplatku od 30 Kč do 1 000 Kč za rok. V případě dalšího psa se za každého dalšího platilo 1 500 Kč ročně a například pro osamocené poživitele starobního důchodu byla hranice stanovena do 400 Kč za rok. Novela, která stanovila hranici až na 1 500 Kč, byla provedena již zmiňovaným zákonem č. 229/2003.¹⁰⁴ V případě, že je osoba držitele psa poživitelem starobního invalidního či sirotčího důchodu podle § 2, odst. 3, tak se aplikuje na držitele psa snížená sazba poplatku, a to přesně až 200 Kč.¹⁰⁵ I v této problematice byla provedena změna zákonem č. 229/2003 Sb., kdy včlenila do § 2, odst. 3 i poživitele vdovského či vdoveckého důchodů. Tímto krokem se tak zohlednila ekonomická situace těchto osob. Ale tato novela znemožnila souběh dvou a více důchodů u poplatníka.¹⁰⁶ Výjimka je stanovena pouze u poživitele sirotčího důchodu, kdy může dojít k souběhu více důchodů.¹⁰⁷ Díky této novele se rozšířil i okruh osob, které jsou od poplatku zcela

---

⁹⁸ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

⁹⁹ RADVAN, Michal. *Místní daně*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. str. 55

¹⁰⁰ zákon č. 229/2003 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 565/1990Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰¹ RADVAN, Michal. *Místní daně*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. str. 56

¹⁰² RADVAN, Michal. *Místní daně*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. str. 56

¹⁰³ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰⁴ PELC, Vladimír. *Místní poplatky*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. str. 34

¹⁰⁵ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰⁶ RADVAN, Michal. *Místní daně*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. str. 57

¹⁰⁷ § 2, odst. 3 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

osvobozeny. Do této skupiny se včlenili osoby provozující útulek pro opuštěné psy a osoby, kterým zvláštní předpis stanoví povinnost držení a používání psa.¹⁰⁸

Jako základní poplatkové období u poplatku ze psů se považuje kalendářní rok, to znamená 12 kalendářních měsíců po sobě jdoucích začínající měsícem leden. Novela zákonem č. 229/2003 Sb.,¹⁰⁹ provedla i v této oblasti velký průlom a to takový, že poplatek lze platit a vybírat v poměrné výši, které odpovídá počtu měsíců držení psa. Touto novelou došlo tedy k tomu, že pokud nastala změna v průběhu kalendářního roku, tak se poplatek platí pouze za určitý počet měsíců a zbytek, tzv. přeplatek na dani se vrací.¹¹⁰

3.2. Zhodnocení právní úpravy *de lege lata*, *de lege ferenda*

Když se zamyslím nad současnou právní úpravou, tak je určitě mnoho oblastí u poplatku ze psů, které bych mohla vytknout. Jako velký problém shledávám sazbu poplatku, neboť podle § 2, odst. 3 může obec horní hranici sazby zvýšit až o 50 % u druhého a dalšího psa.¹¹¹ Domnívám se, že tato věta v zákoně je natolik nejasná, že z ní nejde dovodit, co tím zákonodárce myslel, protože toto ustanovení lze vykládat dvěma způsoby. Jako první způsob uvedu výklad ve prospěch poplatníka, což je nepsaná zásada. To znamená, že se zvyšuje o 50 % sazba za prvního psa, kterou si zvolila daná obec. To znamená, pokud si obec zvolila základní sazbu na 800 Kč, tak za druhého a dalšího psa zaplatí poplatník 1200 Kč. V případě druhého způsobu výkladu dochází k navýšení maxima uvedeného v zákoně, to znamená, že za prvního psa zaplatí poplatník 1500 Kč a za druhého a dalšího psa 2250 Kč. Když se nad tím zamyslím, tento druhý způsob zpoplatnění odporuje výše zmíněné zásadě a hlavně i zdravému rozumu, neboť o kolik vyšší jsou náklady na druhého dalšího psa, aby to vedlo k zavedení několikanásobně vyšší sazby? Naštěstí u nás v České republice se tento druhý způsob moc nevyužívá a většinou je sazba poplatku zvýšená jen dvojnásobně.¹¹² Myslím si, že by se mělo změnit ustanovení v zákoně tak, aby bylo zcela jasné každému, která horní hranice se zvyšuje, aby nedocházelo k dvojímu výkladu zákona. Dalším možnou změnou v případě dvou a více psů je ta, že by sazba nebyla stanovena procentní sazbou, ale pevnou. Zákon by tedy mohl znít tak, že v případě druhého a dalšího psa se může horní hranice zvýšit až o 1000 Kč. Pro někoho by tento způsob zpoplatnění mohl být přehlednější.

---

¹⁰⁸ PELC, Vladimír. *Místní poplatky*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. str. 38

¹⁰⁹ zákon č. 229/2003 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 565/1990Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹¹⁰ PELC, Vladimír. *Místní poplatky*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. str. 34

¹¹¹ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹² PAŘÍZKOVÁ, Ivana a kol. *Místní poplatky v teorii a praxi*. Brno: Vydavatelství Masarykovy univerzity, 2013. str. 58

Na druhou stranu mnoho domácností, kde chovají dva a více psů, obchází zákon a jako držitel psa se pokaždé přihlásí jiný člen rodiny, aby nemuseli platit zvýšenou sazbu poplatku. Tuto oblast spatřuji také jako slabší část zákona¹¹³. Bylo by spravedlivější, kdyby každý další pes v domácnosti znamenal aplikaci zvýšené sazby poplatku. Faktem je i to, že všechny osoby, které žijí ve společné domácnosti, jsou spoludržiteli psa.¹¹⁴ V tomto případě záleží na zvážení každé obce, zda bude obcházení zákona akceptovat či ne. Myslím si, že by bylo ve prospěch zákona a hlavně obcí, aby v zákoně bylo uvedeno, že pokud pes žije v domácnosti více osob, má každý člen domácnosti postavení spoludržitele, tím pádem i povinnost platit místní poplatek a hlavně by nemohlo docházet k tomu, že by se postupně k dalším psům přihlašovali ostatní členové domácnosti a tím by se vyhýbali zvýšené sazbě. K obcházení zákona by šlo zabránit tím způsobem, že by se zohledňovalo místo trvalého pobytu, to znamená, pokud jde osoba přihlásit psa na obecní úřad, tak bude mít úřední osoba povinnost dohledat, která osoba má na dané adrese ještě trvalý pobyt.

Mezi další slabší ustanovení zákona mohu zařadit výčet osob, na které se aplikuje snížená sazba poplatku. O této problematice pojednává přesně § 2, odst. 3¹¹⁵. Toto ustanovení vytýkám z toho důvodu, že v paragrafu je uvedena věta „který je jeho jediným zdrojem příjmů, anebo...“. Z toho plyne, že pokud osoba požívá starobní a invalidní důchod, tak z důvodu souběhu důchodů se už na osobu nemůže uplatňovat snížená sazba poplatku. A to ani v případě, že se tak stalo v průběhu poplatkového období.¹¹⁶ Nevím, jestli tato výjimka, že musí jít o jediný druh příjmů, je šťastná, neboť dle mého názoru osoba, která požívá starobní důchod a ještě je poživatelkou vdovského důchodu, tak se jí díky pobírání druhého důchodu nezvýší životní úroveň, neboť poživatelé těchto důchodů mají obecně často nízkou životní úroveň.¹¹⁷ Myslím, že by bylo lidštější, kdyby toto omezení bylo ze zákona vymazáno. Jedinou výjimkou je případ, kdy poplatníkem je osoba požívající sirotčí důchod.¹¹⁸ U této osoby může dojít k souběhu sirotčího a jiného druhu příjmu. Problémem může být ale to, co zákonodárce myslí pod pojmem „příjmy“. Jestli to jsou pouze příjmy ze závislé činnosti pronájmu či podnikání nebo i dědictví, úroky nebo dary.¹¹⁹ I v tomto případě by bylo prospěšnější, kdyby si dal zákonodárce více záležet na definování pojmu, aby nedocházelo k mylným výkladům zákona. V této oblasti by se dalo určitě zapracovat na možnosti

---

¹¹³ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹¹⁴ RADVAN, Michal. *Místní daně*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. str. 56

¹¹⁵ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹¹⁶ RADVAN, Michal. *Místní daně*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. str. 58

¹¹⁷ RADVAN, Michal. *Místní daně*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. str. 57 a 58

¹¹⁸ § 2, odst. 3 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹¹⁹ RADVAN, Michal. *Místní daně*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. str. 58

spoludržitelství, kdy jedna osoba je osoba s nárokem na sníženou sazbu poplatku. Tato možnost není vůbec zmíněná v zákoně, což dle mého názoru ztěžuje práci správci poplatku. Ten bude muset určitě zohledňovat primárně osobu, která se do evidence přihlásila či bude muset zkoumat, kdo je skutečným držitelem psa.¹²⁰ Pro poplatníky by tak bylo určitě přehlednější, kdyby se snížená sazba uplatňovala na všechny osoby stejně. Tudíž že by nebyla stanovena výjimka jediného zdroje příjmů, pokud by osoba prokázala, že je poživitelem starobního či invalidního důchodu, tak by se na něj aplikovala snížená sazba poplatku. Myslím, že by si to naši spoluobčané určitě pochvalovali a hlavně by úřadům odpadla část práce.

Nakonec bych se ještě chtěla zaměřit na dva problémy v oblasti místního poplatku ze psů, a to na osvobození od poplatku v případě útulků a určení místní příslušnosti. Když se zaměřím na osvobození, tato možnost je stanovena v § 2, odst. 2¹²¹. Nejprve než budu zaobírat útulky zřízené obcí, které jsou osvobozeny od placení poplatků, je vhodné zmínit velice důležitý prvek a to držení psa. V tomto případě se musí totiž vycházet § 987 a násl.¹²², kde je definován pojem držba¹²³. Z tohoto důvodu je poplatníkem většinou vlastník psa, protože vlastnické právo má ten, kdo se věci ujal, aby byl považován za vlastníka. Z důvodu nenaplnění definice držby nemohou být útulky považovány za držitele psa.¹²⁴ Toto vynětí ze zákonné povinnosti platí samozřejmě jak pro útulku zřízené obcí, tak pro útulky ve vlastnictví soukromé osoby.¹²⁵ Domnívám se, že je tedy zbytečné, aby v ustanovení týkající se osvobození od poplatku byly zmíněné útulky, neboť jak může být už z definice poplatníka jasné, poplatková povinnost se na ně nevztahuje. V případě, že zákonodárce považuje za důležité zmiňovat útulky v zákoně, tak bych určitě smazala dovětek „zřízené obcí“. Kvůli tomu se mohou lidé domnívat, že útulky zřízené soukromou osobou mají poplatkovou povinnost. Za zmínku stojí určitě judikát 2Afs 107/2007-168, kdy Nejvyšší správní soud určil, že psí útulky nemají povinnost platit poplatek ze psů. Zdůvodnil to § 129, odst. 1¹²⁶, podle kterého útulek nespĺňuje definici držitele psa, dle zákona o místních poplatcích.¹²⁷

---

¹²⁰ RADVAN, Michal. *Místní daně*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. str. 58

¹²¹ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹²² zákon č. 89/2012 Sb., Nový občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

¹²³ Držitelem je ten, kdo vykonává právo pro sebe.

¹²⁴ RADVAN, Michal. *Místní daně*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. str. 60

¹²⁵ PAŘÍZKOVÁ, Ivana a kol. *Místní poplatky v teorii a praxi*. Brno: Vydavatelství Masarykovy univerzity, 2013. str. 60

¹²⁶ zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění zákona č. 428/2011 Sb., účinném ke dni 1. ledna 2013

¹²⁷ Nejvyšší správní soud. *Právní věty* [online]. nssoud.cz, 22. února. 2017 [cit. 22. února 2017]. Dostupné na <http://www.nssoud.cz/main2col.aspx?cls=EvidencniListVety&evl_id=25242&menu=266>

Jako poslední zmíním problém v případě místní příslušnosti. Problém spatřuji v tom, že obecní úřady jako správci poplatku jsou, dá se říct, omezeny na osoby, které mají na jejich území trvalý pobyt nebo sídlo.¹²⁸ To znamená na lidi, kteří se na území obce často zdržují, se pravomoc správce nevztahuje. Z toho také vyplývá, že poplatková povinnost se nevztahuje ani na cizince, kteří mají na území České republiky přechodný pobyt. Určitým důvodem tohoto nedostatku je ten fakt, že to usnadňuje práci pro obec při dohledávání poplatníků, nicméně to nereflektuje regulační funkci poplatku.¹²⁹ Dle mého názoru by se poplatková povinnost měla vztahovat na osoby, které se na daném území dlouhodobě zdržují, ne pouze na osoby s trvalým pobytem či sídlem na území obce. Tímto dochází k tomu, že pes špiní prostranství na území obce, kde držitel vůbec nehradil poplatek, takže může dojít k tomu, že obec nebude mít dostatek financí na uklízení veřejného prostranství. Proto by měl zákon jako poplatníka stanovit i cizince, který nemá trvalý pobyt v republice. Na druhou stranu si nedokážu představit, že by cizinec šel dobrovolně na úřad zaplatit poplatek za psa. Určitě by tu musela existovat určitá kontrola ze strany obce, například ve formě obecní policie. Obec by na základě zaplacení poplatku mohla vydávat známky, které se připnou na obojek psa, tudíž by obecní policie mohla lehce kontrolovat splnění poplatkové povinnosti.

---

¹²⁸ PAŘÍZKOVÁ, Ivana a kol. *Místní poplatky v teorii a praxi*. Brno: Vydavatelství Masarykovy univerzity, 2013. str. 56

¹²⁹ RADVAN, Michal. *Místní daně*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. str. 53

4. Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

4.1. Historie a novelizace poplatku

4.1.1. Historie poplatku

Historie poplatku za komunální odpad není příliš dlouhá. Samotný místní poplatek za odpad je totiž celkem nový, byl zaveden zákonem č. 185/2001 Sb. Poplatek bylo možné zavést v poplatkovém období od 1. ledna 2002.¹³⁰ Předtím místní poplatek za komunální odpad neexistoval, nicméně od roku 1998 byl účinný zákon o odpadech^{131, 132} který pojednával o povinnosti FO a PO při nakládání s odpady.¹³³ Když se zaměříme na období První republiky, tak se vybíral poplatek za odvoz popela a smetí.¹³⁴ Dá se říct, že tu je určitá podobnost s místním poplatkem na komunální odpad, neboť za období První republiky se potraviny nebalily do plastových obalů a sáčků a největším odpadem v domácnosti byl určitě popel a smetí, které se vyprodukovalo kvůli topení. Později byl zaveden poplatek za odvoz popela a splašků, nicméně i tento poplatek byl zrušen vyhláškou Ministerstva financí¹³⁵ od 1. ledna 1961.¹³⁶

Samotný místní poplatek za komunální odpad je upraven v § 10b¹³⁷. Napříč tomu obec nemá jedinou možnost zavést poplatek za odpad na základě zákona o místních poplatcích¹³⁸, ale má možnost zavést zpoplatnění komunálního odpadu prostřednictvím zákona o odpadech¹³⁹ či smluvních úhrad za odpad opět podle zákona o odpadech^{140, 141}. Při výběru záleží na libovůli obce, kterou možnost zpoplatnění si vybere, nicméně nejčastější způsob zavedení je cestou místního poplatku. Jediným omezením pro obec je, že z těchto 3 možností

¹³⁰ PELC, Vladimír. *Místní poplatky*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. str. 102

¹³¹ zákon č. 125/1997 Sb., zákon o odpadech, ve znění zákona č. 132/2000 Sb., účinném ke dni 1. ledna 2001

¹³² RADVAN, Michal. *Místní daně*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. str. 108

¹³³ § 1, odst. 1 zákona č. 125/1997 Sb., zákon o odpadech, ve znění zákona č. 132/2000 Sb., účinném ke dni 1. ledna 2001

¹³⁴ RADVAN, Michal. *Místní daně*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. str. 108

¹³⁵ vyhláška č. 161/1960 Sb., vyhláška ministerstva financí, kterou se zrušují některé místní poplatky a upravují předpisy o místním poplatku ze psů

¹³⁶ RADVAN, Michal. *Místní daně*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. str. 108

¹³⁷ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹³⁸ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹³⁹ zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů

¹⁴⁰ zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů

¹⁴¹ RADVAN, Michal. *Místní daně*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. str. 109

může aplikovat pouze jednu.¹⁴² V mé práci se zaměřím na poplatek za komunální odpad stanovený zákonem o místních poplatcích.¹⁴³

Pro zajímavost, ke zpoplatnění odpadu dochází i v dalších evropských zemích, a to například v Litvě, na Slovensku, či v Itálii. Určitou výjimkou je Švédsko či Nizozemí, kde je aplikována daň z odpadu na celostátní úrovni.¹⁴⁴

4.1.2. Novelizace poplatku

Díky tomu, že místní poplatek za komunální odpad je možný vybírat v České republice od roku 2002, neproběhlo u něj mnoho novelizací. Chtěla bych se zaměřit hlavně na změny účinné od 1. ledna 2013, které byly zavedeny zákonem č. 174/2012 Sb.¹⁴⁵. Ke změnám došlo tímto zákonem v mnoha oblastech, a to rozšíření okruhu poplatníků, zvýšení horní hranice sazby poplatku a společná odpovědnost nezletilce a zákonného zástupce. V případě okruhu poplatníků, tak v předchozí právní úpravě hrál roli u FO pouze trvalý pobyt, nikoliv zda se osoba v obci dlouhodobě zdržuje. Díky novele se § 10b, odst. 1¹⁴⁶ rozšířil o cizince, kteří mají na území České republiky povolen trvalý nebo přechodný pobyt na dobu delší 90 dnů, či osoba pobývá na našem území přechodně po dobu delší 3 měsíců či jí je udělena mezinárodní ochrana. Dále se rozšířil o osoby, které vlastní stavbu pro rekreaci, dům či byt, který například pronajímají jiné osobě. To znamená, že v domě či bytu není k trvalému pobytu hlášena žádná FO. I tito vlastníci nemovitosti musí platit poplatek, protože například ten nájemce stejně produkuje odpad, tudíž obci vznikají náklady s tímto odpadem. Pokud dojde k některé z výše uvedených skutečností, tak je FO povinna se u správce daně přihlásit k placení poplatku. Pokud FO takto neučiní, může jí být uložena pokuta.¹⁴⁷ Dle mého názoru tato novela zákona znamená určitě peněžité přilepšení pro obce, neboť dřív platily poplatek pouze osoby s trvalým pobytem na území dané obce. Tudíž se poplatku vyhnuly osoby, které v obci žily, produkovaly odpad, ale nebyly hlášeny k trvalému pobytu. Kvůli tomu měli obce větší náklady díky jejich odpadu a vybrané finance od občanů jim nestačily.

---

¹⁴²KANCELÁŘ VOP. *Postup obcí při zpoplatňování komunálního odpadu* [online]. ochrance.cz, 10. února 2017 [cit. 10. února 2017]. Dostupné na <<http://www.ochrance.cz/stiznosti-na-urady/chcete-si-stezovat/zivotni-situace-problemy-a-jejich-reseni/komunalni-odpad-postup-obci-pri-jeho-zpoplatnovani/>>

¹⁴³ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁴⁴ RADVAN, Michal. *Místní daně*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. str. 108

¹⁴⁵ zákon č. 174/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁴⁶ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁴⁷ LEŠANSKÁ, Aneta. *Novela zákona o místních poplatcích* [online]. epravo.cz, 21. listopadu 2012 [cit. 7. února 2017]. Dostupné na <<https://www.epravo.cz/top/clanky/novela-zakona-o-mistnich-poplaticich-86755.html>>

Další částí novely je zvýšení horní hranice sazby poplatku. Dříve bylo možné, aby obec vybírala poplatek v maximální výši 500 Kč, nyní je to 1000 Kč¹⁴⁸. Někomu se může zdát, že to je dost, a to hlavně díky tomu, že se hranic zvýšila na dvojnásobek, jenže podle mě je i tato hranice nízká a obcím vybraná suma nepokryje náklady spojené s odpadem. Když se například podívám na příjmy města Brtnice za Sběr a svoz komunálního odpadu, tak činí 72 000 Kč, za to výdaje za Sběr a svoz komunálního odpadu činí 2 634 950 Kč. Můžeme tedy vidět, že příjmy města zdaleka nepokryjí výdaje.¹⁴⁹

V případě společné odpovědnosti nezletilého a zákonného zástupce, myslím, že to je dobrý krok zákonodárců. Před rokem 2013, pokud nezletilá osoba neplatila poplatek za komunální odpad, tak na ni čekala po dovršení věku 18 let sankce v podobě vykonávacího řízení, nebo-li exekuce. Díky novele má správce poplatku možnost v případě nedoplatku vymáhat ho jak po nezletilci, tak po zákonném zástupci. Zákonný zástupce má totiž stejné procesní postavení jako samotný poplatník mladší 18 let. Tudíž pokud zákonný zástupce, většinou rodič, nezaplatí poplatek správně a včas, tak bude na něj též uvalena exekuce.¹⁵⁰

4.2. Zhodnocení právní úpravy *de lege lata, de lege ferenda*

Podle mě je do budoucna u poplatku za komunální odpad nejdůležitější, aby v našem právním řádu existovala jediná možnost vybírání tohoto poplatku. Hlavním důvodem je to, že pokud určitá osoba má trvalý pobyt v Brně, kde je zaveden poplatek za odpad formou místního poplatku, ale žije v Praze, kde je zaveden poplatek na základě zákona o odpadech¹⁵¹, tak platí poplatek v obou městech. K tomu dochází z toho důvodu, že u místního poplatku za komunální odpad je rozhodným faktem u FO trvalý pobyt, načež u poplatku stanoveného zákonem o odpadech je rozhodnou skutečností činnost, kvůli které vzniká komunální odpad. Tudíž si myslím, že kdyby v našem právním řádu existovala jediná možnost zpoplatnění komunálního odpadu, tak by se odstranily tyto problémy, kdy jedna FO platí poplatek za odpad dvakrát.¹⁵² Na druhou stranu poplatek stanovený zákonem o odpadech¹⁵³ více reflektuje předpokládané oprávněné náklady obce, které vyplývají z režimu nakládání

¹⁴⁸ RADVAN, Michal. *Místní daně*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. str. 117

¹⁴⁹ HONSOVÁ, Jana. *Brtnický zpravodaj únor 2016* [online]. brtnice.cz, 19. února 2016 [cit. 10. února 2017]. Dostupné na <http://www.brtnice.cz/assets/File.ashx?id_org=1295&id_dokumenty=127902>

¹⁵⁰ LEŠANSKÁ, Aneta. *Novela zákona o místních poplatcích* [online]. epravo.cz, 21. listopadu 2012 [cit. 7. února 2017]. Dostupné na <<https://www.epravo.cz/top/clanky/novela-zakona-o-mistnich-poplatcich-86755.html>>

¹⁵¹ zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů

¹⁵² RADVAN, Michal. *Místní daně*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. str. 110

¹⁵³ zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů

s komunálním odpadem.¹⁵⁴ Obce jako správci daně nejsou totiž omezeny maximální zákonnou výší poplatku. Tak to lépe pokryje reálné náklady s komunálním odpadem. Možná pro obce by bylo přínosnější v případě místního poplatku za komunální odpad, aby stanovovaly vyšší sazby poplatku. Neboť když si vyhledám jednotlivé výše místních poplatku v některých městech v mém bydlišti, tak zdaleka nevyužívají maximální možnou hranici. Například v městě Brtnice, kde bydlím, tak platí FO 492 Kč. Sazba je tvořena z pevné částky 161 Kč a pohyblivé 331 Kč. Jak můžeme vidět, tak Brtnice skoro o 100 Kč nevyužívá maximální možné pevné sazby.¹⁵⁵ Určitě dalším plusem pro stanovení pouze místního poplatku za komunální odpad je to, že obecní úřady jako správce daní v případě místního poplatku mají jednodušší práci v případě vyhledávání poplatníků, neboť čerpají z evidence obyvatel. Zato obce, které vystupují jako správci daně u poplatku stanoveného zákonem o odpadech, mají práci ztíženou tím, že musí pracně vyhledávat osoby, které produkují na území obce komunální odpad.¹⁵⁶ Díky tomu nevznikají obecnímu úřadu žádné náklady spojené s vyhledáváním poplatníků.

Jako další mínus vidím u poplatku za komunální odpad stanoveného zákonem o místních poplatcích¹⁵⁷, jeho nízkou sazbu. Jak už jsem zmínila výše v mé práci, tak někomu se může zdát sazba příliš vysoká, ale zdaleka nepokryje náklady obce. Na druhou stranu se obce zdaleka nepřibližují maximální možné hranici, jak je tomu například v mém městě. Přeci jenom, kdyby alespoň tu první pevnou částku stanovovaly obce v plné výši, tak by se jim jejich výnos aspoň o něco zvýšil. Nakonec tomu vlastně ani nepomohlo rozšíření poplatníků v § 10b, odst. 1.¹⁵⁸ Důvodem je to, že se kvůli novele¹⁵⁹ rozšířil okruh účastníků. Tím pádem při počítání pohyblivé částky poplatku, kdy se skutečné náklady dělí počtem poplatníků, jsou skutečné náklady rozpočítané na jednu FO pro další rok nižší, než by mohly být skutečné náklady obce.¹⁶⁰

Když to nakonec shrnu, tak do budoucna by bylo jak pro občany, tak pro obce přehlednější a praktičtější, aby v našem právním řádu existovala jediná možnost zpoplatnění

---

¹⁵⁴ RADVAN, Michal. *Místní daně*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. str. 121

¹⁵⁵ KALČÍK, Josef. *Obecně závazná vyhláška č. 3/2015 o místním poplatku za komunální opad* [online]. brtnice.cz, 11. prosince 2012 [cit. 10. února 2017]. Dostupné na <http://www.brtnice.cz/assets/File.ashx?id_org=1295&id_dokumenty=127675>

¹⁵⁶ RADVAN, Michal. *Místní daně*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. str. 110

¹⁵⁷ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁵⁸ zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁵⁹ zákon č. 174/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁶⁰ LEŠANSKÁ, Aneta. *Novela zákona o místních poplatcích* [online]. epravo.cz, 21. listopadu 2012 [cit. 7. února 2017]. Dostupné na <<https://www.epravo.cz/top/clanky/novela-zakona-o-mistnich-poplaticich-86755.html>>

komunálního odpadu. Otázkou je který druh ponechat. Já bych určitě přivítala zpoplatnění dle zákona o místních poplatcích¹⁶¹. Na druhou stranu by bylo podle mě přínosné, aby některé ustanovení převzala případná úprava ze zákona o odpadech¹⁶², ku příkladu stanovení sazby poplatku. Mnoha lidem se současná sazba zdá dost vysoká, ale jak jsem již zmínila, tak to zdaleka nepokryje náklady obce. Možná by bylo pro obce lepší, aby poplatkové období nebylo stanoveno na kalendářní rok, ale například na 6 kalendářních měsíců. Na první pohled by se tak občanům mohl poplatek zdát nízký, ale v důsledku vybírání částky 2x do roka by se tak mohl zvýšit příjem obce.

---

¹⁶¹ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁶² zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů

5. Porovnání těchto poplatků v Jihlavě a Třebíči

5.1. Vybrané poplatky v Jihlavě

V této podkapitole shrnu nejprve poplatky ze psů a poté poplatky za komunální odpad ve statutárním městě Jihlava. Jako první rozeberu poplatky ze psů. Tento poplatek se vybírá v současné době na základě OZV č. 5/2010 o místním poplatku ze psů.¹⁶³ První OZV týkající se tohoto poplatku byla vydána v červenci roku 1997. Tento předpis byl celkem stručný, nicméně splňoval všechny důležité náležitosti. Za zmínku určitě stojí, že osvobozena od poplatku byla Policie ČR a Městská policie či MěÚ a organizace, jejichž zřizovatelem je město.¹⁶⁴ Základní výše poplatku činila 1000 Kč, za druhého a dalšího psa se platilo 1500 Kč. Dále město rozeznávalo určité části, kde je poplatek nižší oproti základní sazbě skoro o 1000 Kč, a to přesně 200 Kč a za druhého a dalšího psa 300 Kč. V případě rodinného domu byl poplatek stanoven na 400 Kč, za druhého a dalšího psa 600 Kč. Obec rozlišovala mezi poplatníky také kynologický svaz, kynologický klub po absolvování výcviku nebo po uznání za chovného psa, kde byl snížen poplatek o 50 % stanovené sazby.¹⁶⁵ Díky novele zákona o místních poplatcích¹⁶⁶ z roku 2003¹⁶⁷ byla vydána nová vyhláška č. 1/2004 o místním poplatku ze psů. Když opominu úpravy díky výše zmíněné novele, tak ke změnám došlo také v sazbě poplatku a v osvobození. U sazeb poplatku došlo hlavně ke zvýšení, například základní sazba byla zvýšena na 1500 Kč a za druhého a dalšího psa 2000 Kč. Do výčtu byly zapojeny i PO se sídlem v územním obvodu města, na které se aplikovala stejná výše poplatku jako v případě základní sazby. Mezi osoby osvobozené od poplatku jsou mimo výčet ze zákona zapojeny také osoby, které si převzaly psa z jihlavského útulku, načež toto osvobození platí na dobu 1 roku. Úlevy na poplatku ve výši 50 % jsou poskytnuty nově také držitelům psa, který nechal svého mazlíčka poprvé očišovat, opět na dobu 1 roku ode dne provedení čipování.¹⁶⁸ Jako poslední byla vydána OZV z roku 2011, ve které došlo ke změně v čl. 6 týkající se sazby poplatku. Do tohoto výčtu byl včleněn i držitel psa, který má trvalý pobyt nebo sídlo v objektech pro rodinnou rekreaci. Výše poplatku je stanovena na 200 Kč, v případě druhého a dalšího psa 500 Kč.¹⁶⁹

---

¹⁶³ KUBIŠTOVÁ, Renáta. *Poplatek ze psů* [online]. jihlava.cz, 28. dubna 2005 [cit. 6. března 2017]. Dostupné na <<http://www.jihlava.cz/poplatek%2Dze%2Dpsu/d-49765/p1=103479>>

¹⁶⁴ obecně závazná vyhláška č. 6/1997 o místních poplatcích

¹⁶⁵ obecně závazná vyhláška č. 6/1997 o místních poplatcích

¹⁶⁶ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁶⁷ zákon č. 229/2003 Sb., kterým se mění zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁶⁸ obecně závazná vyhláška č. 4/2003 o místním poplatku ze psů

¹⁶⁹ obecně závazná vyhláška č. 5/2010 o místním poplatku ze psů

Co se týká poplatku za komunální odpad, tak tento poplatek Jihlava vybírá od roku 2002. Jako první byla vydána OZV z roku 2001¹⁷⁰, která stanovila poplatek ve výši 420 Kč za osobu. Osobami osvobozenými byli osoby starší 80 let, vojáci v základní vojenské službě a každé 3. a další nezaopatřené dítě ve věku do 18 let, které žije s rodiči ve společné domácnosti.¹⁷¹ OZV vydaná v roce 2002 provedla změny hlavně v osobách osvobozených od poplatku, přidala mezi ně například FO mající ve městě stavbu určenou k rekreaci, u kterých se uplatňuje 50% sazba, či držitelé průkazu ZTP/P.¹⁷² Změnu v sazbě poplatku stanovila OZV z roku 2004, která zvýšila poplatek na 480 Kč. Dále byla přidána mezi osoby osvobozené od poplatku FO po dobu výkonu trestu odnětí svobody nebo vazby a správce umožnil novým subjektům úlevy od poplatku, do které zařadil držitele průkazu ZTP/P a třetí a každé další nezaopatřené dítě do 26 let žijící s rodiči ve společné domácnosti.¹⁷³ K dalšímu zvýšení sazby došlo OZV z roku 2006, kdy poplatek byl stanoven na částku 500 Kč.¹⁷⁴ O velkou změnu se postarala novela zákona č. 174/2012 Sb.¹⁷⁵, díky které byl v OZV z roku 2012 rozšířen okruh poplatníků. Dále byla také zvýšena sazba na 700 Kč.¹⁷⁶ Ke zlomu došlo v roce 2013, kdy správce snížil výši poplatku na 680 Kč, kdy tato sazba je platná i v současném poplatkovém období. Jihlavu k tomu vedlo snížení nákladů na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu, kdy v roce 2011 byly náklady 28 657 172 Kč, načež v roce 2012 se snížily na 27 873 813 Kč.¹⁷⁷ V současné době je platná OZV z roku 2016. Tento předpis stanovuje v osobách osvobozených dále mimo zákon i například osoby po dobu trvání výkonu trestu odnětí svobody nebo vazby či osoby, který se zdržují ve zdravotnických zařízeních poskytující ústavní péči. Tato možnost osvobození platí pouze pro FO stanovené v § 10b, odst. 1¹⁷⁸. Úlevy na poplatku jsou stanoveny ve výši 75 % sazby poplatku, které se

---

¹⁷⁰ obecně závazná vyhláška č 8/2001 o poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

¹⁷¹ obecně závazná vyhláška č 8/2001 o poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

¹⁷² obecně závazná vyhláška č 4/2002 o poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

¹⁷³ obecně závazná vyhláška č 3/2004 o poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

¹⁷⁴ obecně závazná vyhláška č 7/2006 o poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

¹⁷⁵ zákon č 174/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁷⁶ obecně závazná vyhláška č 4/2012 o poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

¹⁷⁷ obecně závazná vyhláška č 6/2013 o poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

¹⁷⁸ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

aplikují například na osoby nevidomé, bezmocné a s těžkým zdravotním postižením, kteří jsou držitelem průkazu ZTP/P či na osoby starší 80 let.¹⁷⁹

5.2. Vybrané poplatky v Třebíči

Nejprve se zaměřím na místní poplatek ze psů. V současné době je účinná OZV z 2011¹⁸⁰. Předtím byly platné OZV z roku 2004¹⁸¹ a 2002¹⁸². Když porovnám platnou OZV s již neplatnými, tak došlo v některých místech k dost značným změnám. Na druhou stranu výše poplatku se od zavedení, tedy od roku 2002, vůbec nezměnila. K úpravám došlo hlavně díky novelám v zákoně o místních poplatcích.¹⁸³ Ku příkladu v nejstarší OZV¹⁸⁴ se poplatek platil za psa staršího 6 měsíců, načež ve OZV z roku 2004 se už poplatek platil za psa staršího 3 měsíců. Tento fakt reaguje na novelu zákona z roku 2003¹⁸⁵. Díky této novele provedlo město změnu i v osobě poplatníka, kdy dříve platil poplatek vlastník psa, nyní je jím držitel psa. Jako zajímavost vidím tu věc, že město mělo jako dodatek u poplatníka stanoveno, že pokud měl vlastník více psů, tak je nešlo přihlásit na jména jiných rodinných příslušníků, kteří žili s nimi ve společné domácnosti, výjimkou bylo, pokud byli vlastníky psů.¹⁸⁶ Když se zaměřím na sazbu, tak Třebíč rozlišuje poplatníky, kteří bydlí v bytech, rodinných domech a místních částech města, kde je poplatek nejlevnější. Zajímavostí ve výčtu osob osvobozených od poplatku je určitě osoba, která převezme psa z útulku zřízeného na území města, a nejedná se o původního držitele psa. Zmíněná osoba neplatí daný poplatek.¹⁸⁷ Tento fakt určitě motivuje lidi v tom, aby si brali opuštěné psy z útulku. Toto osvobození platí v Třebíči od samého počátku zavedení poplatku. Dále umožňuje město osvobodit od placení osoby, jejichž pes má zkoušky záchranné způsobilosti pro hledání osob, tzv. záchranný pes¹⁸⁸. Určitě pozitivně hodnotím, že Třebíč stanovila ve vyhlášce více osvobození, než vymezuje zákon. Jako poslední zmíním u tohoto poplatku sankci v případě nezaplacení poplatku správně a v čas. Podle OZV z roku 2002¹⁸⁹ se poplatek stanovil platebním výměrem

---

¹⁷⁹ obecně závazná vyhláška č. 11/2016 o poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

¹⁸⁰ obecně závazná vyhláška č. 4/2010 o místním poplatku ze psů

¹⁸¹ obecně závazná vyhláška č. 6/2003 o místním poplatku ze psů

¹⁸² obecně závazná vyhláška č. 4/2002 o místním poplatku ze psů

¹⁸³ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁸⁴ obecně závazná vyhláška č. 4/2002 o místním poplatku ze psů

¹⁸⁵ zákon č. 229/2003 Sb., kterým se mění zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁸⁶ obecně závazná vyhláška č. 4/2002 o místním poplatku ze psů

¹⁸⁷ obecně závazná vyhláška č. 4/2010 o místním poplatku ze psů

¹⁸⁸ obecně závazná vyhláška č. 4/2010 o místním poplatku ze psů

¹⁸⁹ obecně závazná vyhláška č. 4/2002 o místním poplatku ze psů

a mohl zvýšit nezaplacené poplatky až o 50 %. Ke změně došlo OZV z roku 2004, kdy poplatky též vyměří správce poplatku platebním výměrem, ale nezaplacenou částku může zvýšit až na trojnásobek.¹⁹⁰ V tomto případě městský úřad reagoval na novelu zákona z roku 2003.¹⁹¹

V případě místního poplatku za komunální odpad došlo hodně ke změnám kvůli novelizacím zákona¹⁹². Těmito změnami jsou například oznamovací povinnost, kdy v OZV z roku 2004¹⁹³ byla lhůta dlouhá 30 dnů, načež od roku 2011 je lhůta zkrácená na polovinu, tudíž 15 dnů¹⁹⁴. Další zásadní změnou v OZV Třebíče je od roku 2013 rozšíření vymezení poplatníků o cizí státní příslušníky¹⁹⁵. Když se podívám do účinné OZV z roku 2016 na možnosti osvobození od poplatku, tak správce poplatku využil možnosti stanovení vlastního osvobození a těmi je po dobu pobytu v azylovém domě, po dobu výkonu trestu nebo umístění ve vazební věznici, po dobu umístění v psychiatrických léčebnách či léčebnách pro dlouhodobě nemocné či 3. další nezaopatřené dítě do 18 let žijící ve společné domácnosti s rodiči. Jako zajímavé osvobození od poplatku spatřuji vynětí osob, kterým byla udělena mezinárodní ochrana podle zákona o azylu a osob, kteří mají ve vlastnictví stavbu určenou k rekreaci, byt nebo rodinný dům. Nevím, co správce poplatku vedlo k osvobození těchto osob, hlavně osob majících mezinárodní ochranu, neboť tyto osoby byly do zákona včleněny novelou¹⁹⁶ z roku 2012.¹⁹⁷ Na druhou stranu když se nad tím zamyslím, tak městský úřad má určité sociální cítění k těmto lidem, neboť v těchto životních situacích nemají dostatek peněžních prostředků k placení poplatku. Velkými změnami prošla určitě sazba poplatku z důvodu zvyšujících se nákladů obce na svoz a sběr odpadu. Když porovnám OZV z roku 2004¹⁹⁸, ta stanovovala výši poplatku na 360 Kč. Načež v současné době činí poplatek 648 Kč. Můžeme vidět, že sazba je za 13 let skoro dvojnásobná.

---

¹⁹⁰ obecně závazná vyhláška č. 6/2003 o místním poplatku ze psů

¹⁹¹ zákon č. 229/2003 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 565/1990Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁹² zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁹³ obecně závazná vyhláška č. 7/2003 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

¹⁹⁴ obecně závazná vyhláška č. 2/2010 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

¹⁹⁵ obecně závazná vyhláška č. 9/2012 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

¹⁹⁶ zákon č. 174/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 565/2012 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁹⁷ obecně závazná vyhláška č. 6/2015 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

¹⁹⁸ obecně závazná vyhláška č. 7/2003 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Díky komunikaci s vedoucí oddělení daní a poplatků paní PhDr. Irenu Vidlákovou mám k dispozici tabulku výnosů z vybraných místních poplatků za posledních 14 let. Jak můžeme vidět, až na jisté výjimky, se výnos z poplatku za komunální odpad rok od roku zvyšoval. Naproti tomu výnos z poplatku za psa se, dá se říct, rok co rok snižuje. Přehled příkládám do příloh mé práce. Nakonec jsem se paní doktorky zeptala na její názor ohledně slabin v zákoně o místních poplatcích¹⁹⁹. Odpověděla mi zcela jasně, že nevyřešeným problémem dle jejího názoru je ukládání pokut, protože dle § 247, odst. 1 daňového řádu²⁰⁰ lze ukládat pokuty za nesplnění ohlašovací povinnosti, nicméně dle § 11, odst. 4 zákona o místních poplatcích²⁰¹ se tyto pokuty neukládají. Lze uložit pouze pořádkovou pokutu, jenže až po předchozí výzvě poplatníka.

5.3. Porovnání

Na začátek je třeba podotknout, že statutární město Jihlava má přibližně o 13 000 obyvatel více než Třebíč. Tudíž hodnocení sazeb poplatků v daných městech musíme brát s rezervou. Když se zaměřím na poplatek ze psů v daných městech a to přesně na výši, tak v Jihlavě je hranice základní sazby v bytových domech stanovena na 1500 Kč a v případě druhého a dalšího psa 2000 Kč. V porovnání s druhým městem jsou výše těchto poplatku skoro dvojnásobné. Naproti tomu v případě chování psa v rodinném domě je sazba takřka stejná, za prvního psa 500 Kč v obou městech, jen za druhého a každého dalšího psa je v Jihlavě 1000 Kč a v Třebíči 750 Kč. Když zhodnotím ostatní sazby poplatku, tak obě města zohledňují osoby žijící na okrajových částech města, kde jsou sazby nejnižší a úplně stejné sazby ve výši 200 Kč za prvního psa a 300 Kč za druhého a dalšího psa v případě, že držitel je poživitelem invalidního, starobního či dalšího důchodu. Načež Třebíč navíc k těmto osobám ještě zohledňuje, zda si tato osoba hradí náklady na domácnost sama, to je poplatek ještě nižší. Myslím si, že tento krok správce poplatku v Třebíči je určitě správný a alespoň si starší či osamělí lidé mohou dovolit čtyřnohého kamaráda. Když porovnáme osvobození od poplatku, tak v mimo zákonné osvobození užívá každé město ještě další dvě možnosti, a to v Jihlavě jsou od poplatku osvobozeny osoby, které si přezvaly psa z útulku v Jihlavě, osvobození trvá přesně 1 rok, a osoby se zvlášť těžkým zdravotním postižením, kterým byl přiznán II. stupeň mimořádných výhod podle zvláštního předpisu. V Třebíči zato osvobodili osoby, které mají v držení speciálně cvičeného psa asistenčního nebo canisterapeutického

---

¹⁹⁹ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

²⁰⁰ zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

²⁰¹ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

a osoby, jejichž pes má zkoušky záchranné způsobilosti pro hledání osob. Jako zvláštnost vidím trochu to, že obecní úřad v Třebíči nevyužívá institut úlev od poplatku, načež magistrát v Jihlavě využil dvě možnosti úlev od poplatku, a to pro držitele, kteří nechali svého psa očipovat, kdy jim je poskytnuta úleva 50 % sazby (nejméně 200 Kč) na dobu jednoho roku, a pro členy kynologických klubů též 50 % základní sazby.²⁰² První uvedenou úlevu považují určitě za velké plus, neboť motivuje držitele psů, aby nechali své mazlíčky čipovat a díky tomu mohli s nimi v klidu cestovat za hranice a v případě ztracení pejska může dojít k jeho rychlému vyhledání a vrácení zpět majiteli. V průběhu mé práce jsem se snažila komunikovat s úřady a díky tomu mám několik informací k porovnání. V Třebíči byl počet psů ke dni 24. února 2017 2856. V Jihlavě mi bohužel přesnou informaci nedokázali poskytnout, a tak odhadem jich je mezi 3500-4000. Načež počet poplatníků mi na magistrátu řekli přesně, ten byl k 3. březnu 2017 3177. V Třebíči je samozřejmě díky menšímu počtu obyvatel i nižší počet poplatníků, ten byl k 24. únoru 2017 2761. Domnívám se ale, že zas takový propastný rozdíl to není. Díky dobré komunikaci s vedoucí oddělení daní a poplatků v Třebíči mám i informaci k počtu neplatičů poplatku, který činí 98 dlužníků.

V případě místního poplatku za komunální odpad je aktuální výše v Jihlavě 680 Kč, kdy 163 Kč je pevná sazba na osobu a kalendářní rok, přičemž částka 517 Kč za osobu a kalendářní rok je stanovena na základě skutečných nákladů statutárního města Jihlavy za předchozí kalendářní rok. Naproti tomu v Třebíči je sazba stanovena na 648 Kč, kdy 195 Kč je pevná částka a 453 Kč je stanoveno na základě skutečných nákladů. Jak můžeme vidět, tak v tomto případě jsou minimální rozdíly ve výši sazby poplatku. Možná to je díky tomu, že městský úřad v Třebíči více využívá maximální možnou částku ze zákona podle § 10b, odst. 5, písm. a)²⁰³, který může být až ve výši 250 Kč. Jak jsem uvedla již výše, magistrát v Jihlavě využívá mimo zákon dále už jen 3 možnosti osvobození od poplatku, naproti tomu Třebíč rozšířila okruh osob o 5 skupin lidí. Většinou se jedná o osoby, které se v danou dobu o sebe nedokáží dostatečně finančně postarat kvůli tíživé životní situaci, například pobyt v azylovém domě. Nakonec v případě úlev od poplatku si Jihlava stanovila 4 možnosti, Třebíč, jak jsem uvedla již výše, tuto možnost nevyužívá.²⁰⁴ V tomto případě není zas tak objektivní porovnat počty poplatníků za komunální odpad, neboť městský úřad

---

²⁰² obecně závazná vyhláška č. 5/2010 o místním poplatku ze psů a obecně závazná vyhláška č. 4/2010 o místním poplatku ze psů

²⁰³ zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

²⁰⁴ obecně závazná vyhláška č. 6/2015 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a obecně závazná vyhláška č. 11/2016 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

v Třebíči eviduje čísla plátců poplatku (neboť osoby mohou platit poplatek najednou za více osob). I přesto je pro zajímavost uvedu, tudíž Třebíč má 17870 plátců a Jihlava má 50636 poplatníků, z toho 1013 je osvobozených od poplatku. V přílohách mé práce mám tabulku výnosů vztahující se k těmto poplatkům i za Jihlavu. Díky zveřejňování závěrečných účtů za každý rok na internetových stránkách města Jihlavy se mi podařilo dohledat i výdaje vztahující se ke komunálnímu odpadu. Tímto můžu vyvodit úsudek, zda vybrané prostředky pokryjí náklady spojené s komunálním odpadem. Jak můžeme vidět, z převážné míry výnosy nepokryjí výdaje. Nicméně vybraná částka z větší části pokryje náklady statutárního města.

6. Závěr

V mé bakalářské práci jsem se zabývala místními poplatky, přesněji řečeno poplatkem ze psů a poplatkem za komunální odpad, ve městech Jihlava a Třebíč. Práci jsem rozdělila do 4 kapitol. V první kapitole jsem se věnovala základním pojmům, které jsem se pokusila jednoduše definovat. Těmito pojmy jsou daň, veřejný rozpočet, územní samosprávný celek či poplatek. Poplatek jsem vymezila ze 4 pohledů, možností, které náš právní řád umožňuje, tedy jako poplatek správní, místní, soudní a tzv. ostatní poplatky. Ve stejné kapitole jsem ještě vymezila prameny právní úpravy od předpisů nejvyšší právní síly, až po OZV, kterými se stanovují v dané obci místní poplatky.

V následujících dvou kapitolách jsem rozebrala jednotlivé poplatky, nejprve z historického pohledu, tedy od kdy jsou v České republice zavedeny či jejich dřívější podobné alternativy. V další podkapitole jsem se věnovala novelizacím poplatku. Zajímaly mě hlavně reakce zákonodárce na negativní názory z praxe, zvyšování sazeb poplatku a okruh osvobozených poplatníků. V poslední podkapitole jsem se zaměřila na vybrané místní poplatky v daných městech. Od úřadů jsem si vyžádala všechny OZV, které kdy vydali ohledně těchto poplatků, a postupně jsem je hodnotila z hlediska reakce na zákonné novely, jakou využívají hranici sazby poplatku nebo zda do OZV mezi osoby osvobozené od poplatku zavedli ještě nějaké vlastní osvobození. V poslední podkapitole jsem porovnávala výše sazeb poplatku v obcích a opět možnosti osvobození či úlev od poplatku.

Jak jsem měla možnost zjistit, město Třebíč asi moc nebere místní poplatek ze psů jako zdroj příjmu, neboť se sazba od zavedení poplatku, tedy od roku 2002, vůbec nezměnila. Naproti tomu v Jihlavě docházelo ke změnám v sazbě poplatku. V současné době statutární město využívá v případě trvalého pobytu v bytovém domě maximální možnou výši, tedy 1500 Kč. Je vidět, že i když správce poplatku zavede maximální možnou výši, tak se občané nebouří a nezbyde jim nic jiného, než poplatek zaplatit a obci přibude do rozpočtu větší obnos peněz. Nicméně jak jsem mohla zjistit díky zveřejněným závěrečným účtům Jihlavy, tak v případě poplatku za komunální odpad vybraná částka vůbec nepokryje náklady. Je to určitě na zvažení města, zda přejde ke zvýšení sazby poplatku nebo bude hledat peněžní prostředky na jiném místě. Dalším cílem mé práce bylo zjistit okruh poplatníků osvobozených od poplatku. Obě obce většinou využívají možnosti vlastního osvobození či úlev, dokonce některé druhy osvobození mě mile překvapily, například v Jihlavě v případě převzetí psa z Jihlavského útulku. Kvůli tomu mohu vyvodit závěr, že byl kladně naplněn cíl mé práce,

tedy že jsou obě obce samostatné při vydávání OZV. Nakonec mohu díky zjištění také konstatovat, že obce reagují na novely zákona a včas vydávají nové OZV.

Nejcennějším zjištěním je pro mě to, že ani jedna obec v mé práci nemá ve svých OZV nezákonné ustanovení a že si dávají záležet na vypracování a správnosti OZV. Na druhou stranu k méně příjemnému zjištění jsem došla při komunikaci s jednotlivými úřady, neboť na Magistrátu města Jihlavy mi skoro vůbec nevěnovali pozornost, ani čas, tudíž jsem byla skoro při všem odkázaná na webové stránky města.

7. Zdroje

7.1. Monografie

MARKOVÁ, Hana. *Finanční právo*. 6. upravené vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. 549 s. ISBN 978-80-7400-440-7.

PAŘÍZKOVÁ, Ivana a kol. *Místní poplatky v teorii a praxi*. Brno: Vydavatelství Masarykovy univerzity, 2013. 153 s. ISBN 978-80-210-666-1.

PELC, Vladimír. *Místní poplatky*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. 222 s. ISBN 978-80-7400-454-4.

RADVAN, Michal. *Místní daně*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 244s. ISBN 978-80-7357-932-6.

SCHILLEROVÁ, Alena. *Daňový řád. Komentář. 1. díl*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011. 800 s. ISBN 978-80-7357-564-9.

7.2. Právní předpisy

ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění zákona č. 428/2011 Sb., účinném ke dni 1. ledna 2013

zákon č. 89/2012 Sb., Nový občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 125/1997 Sb., zákon o odpadech, ve znění zákona č. 132/2000 Sb., účinném ke dni 1. ledna 2001

zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 174/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů

zákon 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 229/2003 Sb., kterým se mění zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 266/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 348/2005 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

příloha k zákonu č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

obecně závazná vyhláška č. 2/2010 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

obecně závazná vyhláška č. 3/2004 o poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

obecně závazná vyhláška č. 4/2002 o místním poplatku ze psů

obecně závazná vyhláška č. 4/2002 o poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

obecně závazná vyhláška č. 4/2003 o místním poplatku ze psů

obecně závazná vyhláška č. 4/2010 o místním poplatku ze psů

obecně závazná vyhláška č. 4/2012 o poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

obecně závazná vyhláška č. 5/2010 o místním poplatku ze psů

obecně závazná vyhláška č. 6/1997 o místních poplatcích

obecně závazná vyhláška č. 6/2003 o místním poplatku ze psů

obecně závazná vyhláška č. 6/2013 o poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

obecně závazná vyhláška č. 6/2015 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

obecně závazná vyhláška č. 7/2003 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

obecně závazná vyhláška č. 7/2006 o poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

obecně závazná vyhláška č 8/2001 o poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

obecně závazná vyhláška č. 9/2012 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

obecně závazná vyhláška č 11/2016 o poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

vyhláška č. 36/1972 Sb., vyhláška ministerstva financí České socialistické republiky o místním poplatku ze psů

vyhláška č. 161/1960 Sb., vyhláška ministerstva financí, kterou se zrušují některé místní poplatky a upravují předpisy o místním poplatku ze psů

7.3. Internetové zdroje

Finanční správa. *Daně* [online]. financnisprava.cz, [cit. 5. ledna 2017]. Dostupné na <<http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/dane>>.

HONSOVÁ, Jana. *Brtnický zpravodaj únor 2016* [online]. brtnice.cz, 19. února 2016 [cit. 10. února 2017]. Dostupné na <http://www.brtnice.cz/assets/File.ashx?id_org=1295&id_dokumenty=127902>

KALČÍK, Josef. *Obecně závazná vyhláška č. 3/2015 o místním poplatku za komunální odpad* [online]. brtnice.cz, 11. prosince 2012 [cit. 10. února 2017]. Dostupné na <http://www.brtnice.cz/assets/File.ashx?id_org=1295&id_dokumenty=127675>

KANCELÁŘ VOP. *Postup obcí při zpoplatňování komunálního odpadu* [online]. ochrance.cz, 10. února 2017 [cit. 10. února 2017]. Dostupné na <<http://www.ochrance.cz/stiznosti-na-urady/chcete-si-stezovat/zivotni-situace-problemy-a-jejich-reseni/komunalni-odpad-postup-obci-pri-jeho-zpoplatnovani/>>

KUBIŠTOVÁ, Renáta. *Poplatek ze psů* [online]. jihlava.cz, 28. dubna 2005 [cit. 6. března 2017]. Dostupné na <<http://www.jihlava.cz/poplatek%2Dze%2Dpsu/d-49765/p1=103479>>

LEŠANSKÁ, Aneta. *Novela zákona o místních poplatcích* [online]. epravo.cz, 21. listopadu 2012 [cit. 7. února 2017]. Dostupné na <<https://www.epravo.cz/top/clanky/novela-zakona-o-mistnich-poplatcich-86755.html>>

Nejvyšší správní soud. *Právní věty* [online]. nssoud.cz, 22. února. 2017 [cit. 22. února 2017]. Dostupné na <http://www.nssoud.cz/main2col.aspx?cls=EvidencniListVety&evl_id=25242&menu=266>

8. Shrnutí

Ve své bakalářské práci se zaměřuji na místní poplatek ze psů a místní poplatek za komunální odpad v Jihlavě a Třebíči. Práce je rozdělena do 4 kapitol, kdy v první kapitole vymezuji základní pojmy, které se týkají dané problematiky, a pramenům práva. V druhé a třetí kapitole se věnuji jednotlivým poplatkům, a to nejprve z historického hlediska a poté, jak zákonodárce novelizoval daný poplatek od té doby, kdy byl poprvé vydán. Nakonec jsem každý poplatek hodnotila *de lege lata*, *de lege ferenda*. V poslední kapitole jsem hodnotila jednotlivé poplatky v Jihlavě a Třebíči. Zajímaly mě hlavně výše sazeb poplatku, osvobození od poplatku a reakce na novely zákona. Následně jsem je navzájem porovnála, hlavně výši jejich sazeb a hodnotila jsem přímo u poplatku za komunální odpad, zda výnos z poplatku pokryje náklady, které vznikají v souvislosti s komunálním odpadem.

8.1. Abstract

In my bachelor thesis I am concerned local charges for dogs and local charges for municipal waste in Jihlava and Třebíč. The thesis is divided into 4 chapters, where in the first chapter I define basic terms that concern this issue, and sources of law. In the second and third chapter I deal with particular charges, at the beginning from historical viewpoint and consequently how the lawmaker amended these charges from the time when they were published. At the end I evaluated every charge *de lege lata* and *de lege ferenda*. In the last chapter I evaluated every charge in Jihlava and Třebíč. I was interested especially in amount of rate, liberation of charge and reaction on the amendment of the act. After I compared chosen charges, primarily the amount of rate. As for the charge for municipal waste I evaluated if the ordinance concerning the charge covers the costs which arise in connection with municipal waste.

9. Seznam klíčových slov

Místní poplatek ze psů, místní poplatek za komunální odpad, sazba poplatku, obecně závazná vyhláška, poplatník, zákon o místních poplatcích, obec, osvobození od poplatku, poplatek.

9.1. Keywords

Local charge for dogs, local charge for municipal waste, rate of charge, generally binding regulation, ratepayer, statute about local charges, municipality, liberation of charge, charge.

10. Přílohy

Výnosy z vybraných místních poplatků v Jihlavě

rok	poplatek za psa	poplatek za komunální odpad
2003	1 034 639	19 570 723 Kč
2004	1 574 407	19 102 565 Kč
2005	1 529 606	21 466 876 Kč
2006	1 518 127	21 727 900 Kč
2007	1 563 437	22 677 992 Kč
2008	1 605 063	22 680 100 Kč
2009	1 544 137	22 420 958 Kč
2010	1 550 635	22 394 799 Kč
2011	1 575 148	23 346 520 Kč
2012	1 553 944	23 902 515 Kč
2013	1 461 040	31 899 562 Kč
2014	1 444 576	31 886 766 Kč
2015	1 465 425	33 048 241 Kč
2016	-	-

Výnosy z vybraných místních poplatků v Třebíči

rok	poplatek za psa	poplatek za komunální odpad
2003	935 196	12 667 300 Kč
2004	1 011 329	12 816 469 Kč
2005	1 036 124	15 867 964 Kč
2006	982 716	15 522 423 Kč
2007	994 879	16 343 628 Kč
2008	988 548	17 980 254 Kč
2009	974 172	17 787 168 Kč
2010	971 741	17 601 171 Kč
2011	953 191	17 657 676 Kč
2012	915 064	17 546 169 Kč
2013	891 567	22 321 682 Kč
2014	893 061	22 533 381 Kč
2015	922 173	22 752 150 Kč
2016	891 183	23 192 520 Kč

Náklady spojené s nakládáním s odpadem v Jihlavě

rok	Náklady spojené s nakládáním s odpadem
2003	20 844 842 Kč
2004	25 353 812 Kč
2005	29 782 767 Kč
2006	29 847 663 Kč
2007	31 795 466 Kč
2008	36 414 236 Kč
2009	36 895 623 Kč
2010	37 453 932 Kč
2011	37 482 318 Kč
2012	33 053 879 Kč
2013	34 057 424 Kč
2014	33 751 715 Kč
2015	34 158 764 Kč
2016	-